

א-להי, נצור לשוני מרע THE WORDING OF

Why is the paragraph commencing: א-להי, נצור לשוני מרע written in singular person?

The obvious answer is to separate that paragraph from שמונה עשרה. By choosing a prayer that is written in singular person to follow שמונה עשרה, שליח חז"ל guaranteed that the שליח would not repeat the paragraph since a prayer that the שליח ציבור reads must be written in plural person. That answer fits in with what we previously learned from the תפלת הדרך משנה ברורה concerning:

משנה ברורה סימן קי ס"ק כ'-בלשון רבים - ודוקא בתפילה הקבועה לרבים אבל כשאדם רוצה לבקש איזה בקשה בעד עצמו אין צריך להתפלל בלשון רבים.

Can we conclude from the following גמרא that when שמונה עשרה was first composed the prayers that followed שמונה עשרה were repeated by the שליח ציבור? That conclusion is drawn from the fact that out of the nine (9) versions of what to say after reciting שמונה עשרה presented below, the גמרא includes seven (7) versions which are written in לשון רבים and only two (2) versions that are written in לשון יחיד. In the end, שליח חז"ל chose the two versions that are written in לשון יחיד to follow שמונה עשרה; א-להי, נצור לשוני מרע; שמונה עשרה to follow all recitations of שמונה עשרה and א-להי, עד שלא נוצרתי to follow שמונה עשרה on יום כיפור before יודי is recited.

תלמוד בבלי מסכת ברכות דף טז' עמ' ב'-רבי אלעזר בתר דמסיים צלותיה אמר הכי: יהי רצון מלפניך ה' א-להינו שתשכן בפורינו אהבה ואחווה ושלוש וריעות, ותרבה גבולנו בתלמידים, ותצליח סופנו אחרית ותקוה, ותשים חלקנו בגן עדן, ותקננו בחבר טוב ויצר טוב בעולמך, ונשכים ונמצא יחול לבבנו ליראה את שמך, ותבא לפניך קורת נפשנו לטובה.

רבי יוחנן בתר דמסיים צלותיה אמר הכי: יהי רצון מלפניך ה' א-להינו שתציין בבשתנו ותביט ברעתנו ותתלבש ברחמיך ותתכסה בעוזך ותתעטף בחסידותך ותתאזר בחנינותך ותבא לפניך מדת טובך וענותנותך.

רבי זירא בתר דמסיים צלותיה אמר הכי: יהי רצון מלפניך ה' א-להינו שלא נחטא ולא נבוש ולא נכלם מאבותינו.

רבי חייא בתר דמצלי אמר הכי: יהי רצון מלפניך ה' א-להינו שתהא תורתך אומנותנו, ואל ידוה לבנו ואל יחשכו עינינו.

רב בתר צלותיה אמר הכי: יהי רצון מלפניך ה' א-להינו שתתן לנו חיים ארוכים, חיים של שלום, חיים של טובה, חיים של ברכה, חיים של פרנסה, חיים של חלוץ עצמות, חיים שיש בהם יראת חטא, חיים שאין בהם בושה וכלימה, חיים של עושר וכבוד, חיים שתהא בנו אהבת תורה ויראת שמים, חיים שתמלא לנו את כל משאלות לבנו לטובה.

רבי בתר צלותיה אמר הכי: יהי רצון מלפניך ה' א-להינו וא-להי אבותינו שתצילנו מעזי פנים ומעזות פנים, מאדם רע ומפגע רע, מיצר רע, מחבר רע, משכן רע, ומשמן המשחית, ומדין קשה ומבעל דין קשה, בין שהוא בן ברית בין שאינו בן ברית. ואף על גב דקיימי קצוצי עליה דרבי.

רב ספרא בתר צלותיה אמר הכי: יהי רצון מלפניך ה' א-להינו שתשים שלום – דף יז עמוד א- בפמליא של מעלה ובפמליא של מטה, ובין התלמידים העוסקים בתורתך, בין עוסקין לשמה בין עוסקין שלא לשמה. וכל העוסקין שלא לשמה, יהי רצון שיהו עוסקין לשמה.

רבי אלכסנדר בתר צלותיה אמר הכי: יהי רצון מלפניך ה' א-להינו שתעמידנו בקרן אורה ואל תעמידנו בקרן חשכה, ואל ידוה לבנו ואל יחשכו עינינו.

איכא דאמרי: הא רב המנונא מצלי לה, ורבי אלכסנדר בתר דמצלי אמר הכי: רבון העולמים, גלוי וידוע לפניך שרצוננו לעשות רצונך, ומי מעכב? שאור שבעיסה ושעבוד מלכיות; יהי רצון מלפניך שתצילנו מידם, ונשוב לעשות חוקי רצונך בלבב שלם.

רבא בתר צלותיה אמר הכי: א-להי, עד שלא נוצרתי איני כדאי ועכשיו שנוצרתי כאלו לא נוצרתי, עפר אני בחיי, קל וחומר במיתתי, הרי אני לפניך ככלי מלא בושה וכלימה, יהי רצון מלפניך ה' אלהי שלא אחטא עוד, ומה שחטאתי לפניך מרק ברחמיך הרבים אבל לא על ידי יסורין וחלאים רעים. והיינו וידוי דרב המנונא זומי ביומא דכפורי.

מר בריה דרבינא כי הוה מסיים צלותיה אמר הכי: א-להי, נצור לשוני מרע ושפתותי מדבר מרמה ולמקללי נפשי תדום ונפשי כעפר לכל תהיה, פתח לבי בתורתך ובמצותיך תרדוף נפשי, ותצילני מפגע רע מיצר הרע ומאשה רעה ומכל רעות המתרגשות לבא בעולם, וכל החושבים עלי רעה מהרה הפר עצתם וקלקל מחשבותם, יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך ה' צורי וגואלי.

לשון *שמונה עשרה* should be recited in *לשון רבים* to *לשון יחיד* פסוק from *לשון יחיד* that *לשון רבים* changed the wording of a פסוק from *לשון יחיד* to *לשון רבים*. The opening words of פסוק *לשון רבים* are based on the following פסוק: *לשון יחיד* *לשון רבים* are based on the following פסוק: תהלים פרק לד פסוק יד-נצר לשונך מרע ושפתיך מדבר מרמה.

Why did *לשון רבים* change a פסוק from *לשון יחיד* to *לשון רבים*? This may represent another innovation that we can trace to רבי יוחנן. He recommended that we recite the פסוק יהיו: פסוק *לשון רבים* after *שמונה עשרה*. That פסוק is written in *לשון יחיד*. Without רבי יוחנן's recommendation that we recite that פסוק, we would not have concluded on our own that we may add a prayer that is written in *לשון יחיד*. The פסוק *לשון רבים* supports רבי יוחנן's recommendation that we should recite the פסוק יהיו: פסוק *לשון רבים* based on the fact that דוד recited that פסוק after composing eighteen chapters of תהילים. *לשון רבים* then took the reasoning a step further and concluded that דוד המלך wrote that פסוק in *לשון יחיד* to teach us to recite a prayer that is written in *לשון יחיד* after *שמונה עשרה*.

TRANSLATION OF SOURCES

'ב-תלמוד בבלי מסכת ברכות דף טז' עמ' ב'
R. Eleazar on concluding his prayer used to say the following: May it be Your will, O Lord our G-d, to cause to dwell in our lot love and brotherhood and peace and friendship, and may You make our borders rich in disciples and prosper our latter end with good prospect and hope, and set our portion in Paradise, and confirm us with a good companion and a good impulse in Your world, and may we rise early and obtain the yearning of our heart to fear Your name, and may You be pleased to grant the satisfaction of our desires!

R. Johanan on concluding his prayer added the following: May it be Your will, O Lord our G-d, to look upon our shame, and behold our evil plight, and clothe Yourself in Your mercies, and cover Yourself in Your strength, and wrap Yourself in Your loving kindness , and gird Yourself with Your graciousness, and may the attribute of Your kindness and gentleness come before You!

R. Zera on concluding his prayer added the following: May it be Your will, O Lord our G-d, that we sin not nor bring upon ourselves shame or disgrace before our fathers!

R. Hiyya on concluding his prayer added the following: May it be Your will, O Lord our G-d, that our Torah may be our occupation, and that our heart may not be sick nor our eyes darkened!

Rab on concluding his prayer added the following: May it be Your will, O Lord our G-d, to grant us long life, a life of peace, a life of good, a life of blessing, a life of sustenance, a life of bodily vigor, a life in which there is fear of sin, a life free from shame and confusion, a life of riches and honor, a life in which we may be filled with the love of Torah and the fear of heaven, a life in which Thou shalt fulfil all the desires of our heart for good!

Rabbi on concluding his prayer added the following: May it be Your will, O Lord our G-d, and G-d of our fathers, to deliver us from the impudent and from impudence, from an evil man, from evil hap, from the evil impulse, from an evil companion, from an evil neighbor, and from the destructive Accuser, from a hard lawsuit and from a hard opponent, whether he is a son of the covenant or not a son of the covenant! Thus did he pray although guards were appointed to protect Rabbi.

Safra on concluding his prayer added the following: May it be Your will, O Lord our G-d, to establish peace among the celestial family, and among the earthly family, and among the disciples who occupy themselves with Your Torah whether for its own sake or for other motives; and may it please You that all who do so for other motives may come to study it

---

for its own sake!

R. Alexandri on concluding his prayer added the following: May it be Your will, O Lord our G-d, to station us in an illumined corner and do not station us in a darkened corner, and let not our heart be sick nor our eyes darkened! According to some this was the prayer of R. Hamnuna, and R. Alexandri on concluding his prayer used to add the following: Sovereign of the Universe, it is known full well to You that our will is to perform Your will, and what prevents us? The yeast in the dough and the subjection to the foreign Powers. May it be Your will to deliver us from their hand, so that we may return to perform the statutes of Your will with a perfect heart!

Raba on concluding his prayer added the following: My G-d, before I was formed I was not worthy to be formed, and now that I have been formed I am as if I had not been formed. I am dust in my lifetime, all the more in my death. Behold I am before You like a vessel full of shame and confusion. May it be Your will, O Lord my G-d, that I sin no more, and the sins I have committed before You wipe out in Your great mercies, but not through evil chastisements and diseases! This was the confession of R. Hamnuna Zuti on the Day of Atonement.

Mar the son of Rabina on concluding his prayer added the following: My G-d, keep my tongue from evil and my lips from speaking guile. May my soul be silent to them that curse me and may my soul be as the dust to all. Open You my heart in Your law, and may my soul pursue Your commandments, and deliver me from evil hap, from the evil impulse and from an evil woman and from all evils that threaten to come upon the world. As for all that design evil against me, speedily annul their counsel and frustrate their designs! May the words of my mouth and the meditation of my heart be acceptable before You, O Lord, my rock and my redeemer!

Reproduced from the Davka CD-ROM Soncino Classics